

Tillgodoräknande vid SMI

Föreskrifter

6 § Om en student vid en högskola i Sverige har gått igenom viss högskoleutbildning med godkänt resultat, har studenten rätt att tillgodoräkna sig detta för högskoleutbildning vid en annan högskola. Detta gäller dock inte, om det finns en väsentlig skillnad mellan utbildningarna. Förordning (2006:1053).

7 § En student har rätt att tillgodoräkna sig annan utbildning än den som avses i 6 §, om de kunskaper och färdigheter som studenten åberopar är av en sådan beskaffenhet och har en sådan omfattning att de i huvudsak svarar mot den utbildning för vilken de är avsedda att tillgodoräknas. En student får även tillgodoräknas motsvarande kunskaper och färdigheter som har förvärvats i yrkesverksamhet. Förordning (2006:1053).

8 § Högskolan skall pröva om tidigare utbildning eller verksamhet kan godtas för tillgodoräknande. Den som är student kan komma i fråga för tillgodoräknande. Även den som har gått igenom en sådan uppdragsutbildning som avses i 6 och 7 §§ förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor kan komma i fråga för tillgodoräknande för utbildning på grundnivå eller avancerad nivå. Förordning (2006:1053).

(Ur Högskoleförordningen, 6. Kap: Utbildningen)

Ansökan om tillgodoräknade av reell kompetens i utbildning vid SMI

Den som är antagen till och bedriver studier i programutbildning vid SMI och som anser sig ha kunskaper och färdigheter som motsvarar målen i kursplaner, s.k. reell kompetens, har möjlighet att ansöka om tillgodoräknande av dessa och på så sätt förkorta tiden i utbildning.

Följande metodmaterial vänder sig till dig som anser att du har kunskaper och färdigheter i en eller flera kurser som motsvarar kursplanernas mål, och som önskar förkorta utbildningen genom att tillgodoräkna dessa.

Metoden för tillgodoräknande av reell kompetens i SMI:s utbildningar bygger på erfarenheter från projektet Validering West. Validering West är en metod utvecklad 2007-09 av Högskolan i Borås, Högskolan Skövde, Högskolan Väst och Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning, NSHU.

Att få kunskaper bedömda gentemot kursplanernas mål är ett tidskrävande process, där du som student måste kunna lämna bevis på att dina kunskaper motsvarar målen. Det finns inga garantier för att en bedömning av reell kompetens leder till ett tillgodoräknande, det beror på om dina kunskaper motsvarar kursplanernas mål.

Eftersom dina kunskaper ska bedömas gentemot varje mål i kursplanen/kursplanerna tar processen tid. Om du vill få kurser som motsvarar ett till två års studier bedömda får du räkna med att detta tar upp till en termin att genomföra. Om de kurser du vill bli bedömd emot motsvarar två till tre års studier får du räkna med att det tar upp till två terminer att bedöma. I vissa fall kan det vara bättre att delta i ordinarie kurs än att starta en process kring bedömning av reell kompetens för tillgodoräknande, t ex om kursen du vill bli bedömd gentemot motsvarar mindre än en termins studier.

Innan du ansöker om tillgodoräklandet bör du fundera över din studiefinansiering. Det svenska studiemedelssystemet utgår från genomförda kurser, du får alltså inget studiemedel för den tid som du lägger ned för bedömning, och inte för de poäng som tillgodoräknas. Behöver du komplettera kursen med studier kan du ansöka om studiemedel för de högskolepoäng du

kompletterar. Om du har ersättning från arbetslöshetskassa måste du diskutera med denna innan du påbörjar en process om bedömning av reell kompetens. I vissa, särskilda, fall tillåter arbetslöshetskassan att du får ersättning under bedömningsprocessen.

Ansökan

För att högskolan ska kunna påbörja arbetet med ditt tillgodoräknande krävs att du lämnar in en ansökan med motivering om bedömning av reell kompetens för tillgodoräknande. Det gör du genom brev ställd till rektor. Vi rekommenderar att du tar kontakt med studierektorn som hjälper dig att formulera brevet. Av särskild vikt är att du stipulerar vilka kurser du söker tillgodoräknande för i din utbildning.

Till din ansökan om tillgodoräknande bör du bifoga en meritförteckning, där du anger vilka aktiviteter, t ex anställningar och utbildningar, du anser har gett dig kunskaper som motsvarar kursplanernas mål samt om möjligt under vilken period du inhämtat dessa kunskaper. Beskriv kortfattat på vilket sätt dina kunskaper motsvarar kursplanernas mål. Bifoga om möjligt dokument som styrker uppgifterna i din meritförteckning, t ex intyg eller betyg.

När du ansökt om ett tillgodoräknande har högskolan en skyldighet att fatta ett beslut, antingen ett tillgodoräknande eller ett avslag på din ansökan. Din ansökan diarieförs och går sedan till studierektorn som kommer att ha ansvar för ditt ärende fram till beslutet. Om du inte vid ansökan om tillgodoräknande haft kontakt med studierektorn, kommer du kallas till ett samtal. Studierektorn kommer att vara din kontaktperson under hela hanteringen av ärendet. Studierektorn kan komma att samla kompletterande information utifrån din ansökan.

Bedömningsprocess

Studierektorn kommer att förse dig med kursplaner för de kurser din ansökan avser. Vid bedömning av reell kompetens är det målen i kursplanerna som är utgångspunkten. Bedömningsprocessen består av följande moment:

Självskattning

En viktig del i processen är att du ombeds göra en *självskattning* av din reella kompetens utifrån målen i kursplanerna. När du reflekterar kring målen i kursplanerna kan det vara bra att utgå från frågorna

- Kan jag det som ingår i målet i kursplanen?
- När lärde jag mig det?
- Hur har jag lärt mig det?
- Kan jag visa att jag kan det genom att beskriva en situation eller händelse
- Kan jag styrka det på något annat sätt, t.ex. genom något av mina intyg eller betyg?

Skriv ner dina reflektioner och spara dem. Dina reflektioner blir utgångspunkten i det bedömningsamtal som genomförs i slutet av bedömningsfasen.

Du fyller sedan i *Självskattningsblanketten* (se Bilaga 1) för varje kurs där du relaterar din reella kompetens mot målen i kursplanerna och ger en motivering till dina val efter en tregradig skala:

1. Mina kunskaper motsvarar inte kursplanens mål.
2. Jag kan exemplifiera innehållet i målet och tillämpa målet i praktiskt arbete.
3. Jag kan exemplifiera innehållet i målet, tillämpa målet i praktiskt arbete och relatera målet till teori.

Kunskapsbedömning

Bedömningsfasen är den centrala delen i processen, här bedöms dina kunskaper gentemot kursplanernas mål. Bedömningarna kommer att göras av ämneskunniga lärare. I arbetet med

bedömningarna kommer flera redskap att användas för att säkra att dina kunskaper bedöms på ett rättvisande sätt. Nedan presenteras några av de redskap som kan användas i processen. Andra redskap, t ex ordinarie examinationer i kursen eller redskap som du föreslagit, kan också användas i bedömningen.

- *Gestaltning:* Gestaltning innebär att du får redogöra för dina kunskaper genom att gestalta dem i ord, bild, ljud eller drama. Ett exempel är att du t ex fotograferar eller filmar olika situationer som kan kopplas till målen, t ex på din arbetsplats eller i vardagen.
- *Medbedömare:* En utomstående person, t ex chef, kollega, kund/klient, kan användas som medbedömare. Den som agerar medbedömare ska beskriva vilka kunskaper du har och på vilket sätt de motsvarar kursplanernas mål genom att t ex beskriva situationer eller händelser.
- *Praktiska prov/laborationer:* I vissa kurser ingår praktiska moment. Dessa praktiska moment kan även användas som redskap i bedömningen av reell kompetens. Det kan även bli aktuellt med praktiska prov som komplement i andra kurser. Ett exempel är att du ombeds att lösa ett problem som presenteras för dig, redogöra för din lösning och förklara vad du grundar din problemlösning på.
- *Skriftliga redogörelser:* Utifrån målen ska du i skrift beskriva vilka kunskaper du har. Ämnesbedömaren kan även ge dig specifika skrivövningar. I dina skriftliga redogörelser kan t ex beskrivningar av verkliga situationer ingå där du reflekterar över vad som var bra, vad som kunde göras annorlunda och på vilket sätt beskrivningen visar på att du har kunskaper som motsvarar målen.
- *Tolkningar av simulerade autentiska exempel:* Du kommer att föreläggas ett antal simulerade situationer. Din uppgift blir att föreslå lösningar på dessa situationer. Du kan redovisa lösningarna muntligt, skriftligt eller genom gestaltande arbetsformer, i samråd med bedömaren.

Bedömningsamtal

Oavsett vilka redskap eller metoder som används för att bedöma dina kunskaper i relation till kursplanernas mål ingår alltid ett bedömningsamtal. Under samtalet diskuterar vi dina kunskaper och färdigheter i relation till kursplanernas mål. Använd såväl självskattningsformulär som dina reflektioner kring bedömningarna i samtalet.

I bedömningsamtalet görs den slutliga bedömningen av dina kunskaper gentemot målen. Samtalet ger dig möjlighet att förtydliga eller att ytterligare beskriva dina kunskaper.

Beslut

När bedömningen är färdig sammanställs ett beslutsunderlag av studierektorn, där bedömarens yttranden vägs samman. Ett beslut fattas av rektorn, antingen om ett tillgodoräknande eller ett avslag på din ansökan. Du meddelas skriftligt om vilket beslut som fattats. Du kan begära att få bedömarens motivering som underlag till ditt beslut.

Om du får ett avslag har du rätt att överklaga beslutet om du anser att det är felaktigt. Vill du överklaga skriver du ett brev med angivande av skäl samt redovisa vilket beslut du vill överklaga, vad du vill överklaga i beslutet och hur du skulle vilja att beslutet blev i stället. Ställ brevet till rektorn för SMI. Det skall ha inkommit till SMI senast tre veckor efter att du fått det skriftliga beslutet.

SMI:s Utbildningsnämnd kommer sedan att pröva din överklagan. Nämnden kommer att granska ärendet och fatta ett beslut. Utbildningsnämndens beslut i ärendet kan inte överklagas.

Ordning för ansökan om tillgodoräknande:

1. Student antagen till den sökta utbildningen skall först acceptera erbjudandet om en studieplats i utbildningen för att kunna ansöka om tillgodoräknande.
2. Anmälan om ansökan om tillgodoräknande till studierektorn.
3. SMI skickar policydokument som beskriver processen, självskattningsformulär samt utbildningsplan och poängplan för de ingående kurserna i utbildningen.
4. Skriftlig ansökan till rektorn. I ansökan anges vilka kurser studenten söker tillgodoräknande för.
5. Studierektorn skickar aktuella kursplaner till studenten som underlag för självskattningen.
6. Bedömningsprocess genomförs av ämneskunniga lärare.
7. Bedömningssamtal genomförs med student och lärare.
8. Beslutsunderlag utifrån ämneskunnigas synpunkter sammanställs av studierektorn.
9. Beslut av rektor.
10. Student kan överklaga beslutet med angivande av skäl.
11. Överklagandet tas till Utbildningsnämnd för beslut.